

ABIKS TAOTLEJALE

Piimalehma kasvatamise otsetoetuse, piimalehma kasvatamise otsetoetuse Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus ning ute ja kitse kasvatamise otsetoetuse taotlemine 2.-21. märtsil 2022

2022

Sisukord

1.	TAOTLETAVAD TOETUSED	3
2.	PIIMALEHMA KASVATAMISE OTSETOETUS, PIIMALEHMA KASVATAMISE OTSETOETUS SAAREMAAL, HIIUMAAL, MUHUS, KIHNUS JA RUHNUS NING UTE JA KITSE KASVATAMISE OTSETOETUS	3
2.1.	Piimalehma ning ute ja kitse kasvatamise otsetoetuste taotleja	3
2.2.	Nõuetele vastavus	3
2.3.	Nõuded piimalehma kasvatamise otsetoetuse saamiseks	4
2.4.	Nõuded piimalehma kasvatamise otsetoetuse saamiseks Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus	4
2.5.	Nõuded ute ja kitse kasvatamise otsetoetuse saamiseks	5
2.6.	Väikepõllumajandustootjate kavaga liitumisest loobumine	5
2.7	Täiendava otsetoetuse toetusõigused	6
3.	TAOTLUSE ESITAMINE, VASTUVÕTMINE JA MENETLEMINE	7
3.1.	Kliendiks registreerumine	7
3.2.	Taotluse esitamine	8
3.3.	Taotlusel esitatud andmete muutmine või taotluse menetlemise lõpetamine	8
3.4.	Taotluse kontrollimine	10
3.4.1	Administratiivne kontroll	10
3.4.2	Kohapealne kontroll	10
3.4.2.1	Loomatoetuste kohapealne kontroll	11
3.4.2.2	Nõuetele vastavuse kohapealne kontroll	11
3.5.	Piimalehma kasvatamise otsetoetuse, piimalehma kasvatamise otsetoetuse Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus ning ute ja kitse kasvatamise otsetoetuse vähendamise alused ja taotluse rahuldamata jätmise põhjused	12
4.	TOETUSE TAOTLEMINE PÕLLUMAJANDUSLIKU MAJAPIDAMISE ÜLEVÕTMISEL	16
5.	ÜHIKUMÄÄRADE KEHTESTAMINE, TOETUSE MÄÄRAMINE JA VÄLJAMAKSMINE	16
5.2.	Toetuse maksmine	16
5.3.	Otsuse vaidlustamine	17
5.4.	Toetussummade tagasinõudmine	17
6.	ÕIGUSAKTID	18

NB! Käesolev juhend on koostatud abistavaks materjaliks toetuste taotlemisel. Täpsed nõuded on kirjeldatud õigusaktides.

1. TAOTLETAVAD TOETUSED

2022. aastal saab taotleda piimalehma kasvatamise otsetoetust (edaspidi PTK), piimalehma kasvatamise otsetoetust Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus (edaspidi PTK2) ning ute ja kitse kasvatamise otsetoetust (edaspidi UTK).

2. PIIMALEHMA KASVATAMISE OTSETOETUS, PIIMALEHMA KASVATAMISE OTSETOETUS SAAREMAAL, HIIUMAAL, MUHUS, KIHNUS JA RUHNUS NING UTE JA KITSE KASVATAMISE OTSETOETUS

2.1. Piimalehma ning ute ja kitse kasvatamise otsetoetuste taotleja

PTK, PTK2 ja UTK toetust saab taotleda põllumajandusega tegelev füüsiline või juriidiline isik, seltsing ning muu juriidilise isiku staatusega ühendus (edaspidi *taotleja*), kes tegeleb põllumajandusliku tegevusega põllumajanduslikus majapidamises ja kes vastab aktiivse põllumajandustootja mõistele.

Aktiivseks põllumajandustootjaks loetakse taotleja, kes tegeleb põllumajandusliku tegevusega, milleks on põllumajandustoodete kasvatamine või tootmine, sealhulgas saagikoristus, lüpsikarja pidamine, põllumajandusloomade aretamine ja pidamine või põllumajandusmaa hoidmine karjatamiseks või harimiseks sobilikus seisukorras ilma tavapärasest erinevaid põllumajandusmeetodeid või -masinaid vajava ettevalmistava tegevusega ([Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) nr 1307/2013](#) artikkel 4).

Alates 2019. aastast ei kontrollita aktiivse põllumajandustootja nõuetele vastamist Äriregistri ning Maksu- ja Tolliameti andmete alusel.

Kõik toetuste taotlejad peavad olema kantud PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse (edaspidi *register*). Vaata täpsemalt [punkti 3.1](#).

2.2. Nõuetele vastavus

PTK, PTK2 ja UTK toetuse taotlejal tuleb järgida [nõuetele vastavuse süsteemi nõudeid](#). Nõuetele vastavuse süsteemiga tagatakse, et põllumajandustoetusi makstakse täies mahus vaid neile põllumajandustootjatele, kes täidavad erinevatest seadustest tulenevaid kohustuslikke majandamisnõudeid ning järgivad maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudeid.

Nõuetele vastavuse süsteemi alused on kehtestatud [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 1306/2013](#) artiklites 91-101 ja lisa II-s, [komisjoni delegeeritud määruse \(EL\) nr 640/2014](#) artiklites 37-41, [komisjoni rakendusmääruse \(EL\) nr 809/2014](#) artiklites 64-75 ning [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse](#) §-des 32-34.

Nõuetele vastavuse süsteem koosneb kahest osast:

- ✓ maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded;
- ✓ kohustuslikud majandamisnõuded.

Nõuetele vastavus kehtib piimalehma kasvatamise otsetoetuse ja piimalehma kasvatamise otsetoetuse Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus ning ute ja kitse kasvatamise otsetoetuse taotlejatele.

Nõuetele vastavuse süsteem ei kehti väikepõllumajandustootjate skeemis osalejatele.

Toetuse saaja peab järgima nõudeid oma põllumajanduslikus tegevuses ja kogu põllumajandusliku majapidamise maal kogu kalendriaasta jooksul. Nõuete rikkumisel vähendatakse taotleja kõikide nõuetele vastavuse süsteemiga seotud toetuste summat.

NB! Põhjalikum info nõuetele vastavuse süsteemi kohta on avaldatud [PRIA kodulehel](#).

2.3. Nõuded piimalehma kasvatamise otsetoetuse saamiseks

PTK toetust võib taotleda füüsiline või juriidiline isik või juriidilise isiku staatusega isikute ühendus, kes täidab punktis 2.1. toodud nõudeid. Toetust võib taotleda loomapidaja, kes põllumajandusloomade registri andmete kohaselt kasvatab taotluse esitamise aasta 2. märtsist kuni 8. maini igal päeval 1 kuni 400 piimalehma ettevõttes või tegevuskohas, mis asub mujal kui Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus või Ruhnus. Saaremaa, Hiiumaa, Muhu, Kihnu ja Ruhnu all mõeldakse siin ja edaspidi Saaremaa valda, Hiiumaa valda, Muhu valda, Kihnu valda ja Ruhnu valda. Toetust makstakse ühikumääragruppide alusel 1-150 ja 151-400 piimalehmaga karjadele. Kui kas või ühel päeval 2. märtsist kuni 8. maini ei pea taotleja põllumajandusloomade registri andmetel ühtegi piimalehma või vastupidi, kui kas või ühel päeval ületab piimalehmade arv 400, ei ole taotlejal õigust seda toetust saada. Piimalehm, kelle kohta toetust taotletakse, peab olema nõuetekohaselt identifitseeritud ja nõuetekohaselt põllumajandusloomade registris registreeritud ning ta peab olema vähemalt alates 2. märtsist piimalehm. St piimalehm, kes oli 2. märtsi seisuga mullikas ja sai piimalehmaks 4. märtsil, ei ole selle toetuse mõistes toetusõiguslik.

Piimalehmaks loetakse piimatõugu lehma, kui tal on asjaomase tõu tunnused. Piimatõuks loetakse järgmised tõud: eesti holstein (EHF), eesti punane (EPK), eesti maatõug (EK), šviitsi (AP), äärširi (FA), dzörši (JER). Nimetatud tõugudesse kuuluvaks loetakse asjaomaste tõutunnustega loomad. Piimatõuks ei loeta piimalehma, kes on saanud lihatõuga ristamisel ja kuulub lihatootmiseks peetavate loomadega samasse karja.

2.4. Nõuded piimalehma kasvatamise otsetoetuse saamiseks Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus

PTK2 toetust võib taotleda füüsiline või juriidiline isik või juriidilise isiku staatusega isikute ühendus, kes täidab [punktis 2.1.](#) toodud nõudeid. Toetust võib taotleda loomapidaja, kes põllumajandusloomade registri andmete kohaselt kasvatab taotluse esitamise aasta 2. märtsist kuni 8. maini igal päeval vähemalt ühte piimalehma. Toetust makstakse kuni 400 piimalehma eest ehk kui taotlejal on üle 400 piimalehma, makstakse toetust ainult kuni 400 piimalehma eest. Kui kas või ühel päeval 2. märtsist kuni 8. maini ei pea taotleja põllumajandusloomade registri andmetel ühtegi piimalehma, ei ole tal õigust seda toetust saada. Toetuse andmisel võetakse arvesse piimalehmad, keda kasvatatakse ettevõttes või tegevuskohas, mis asub Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus või Ruhnus.

Piimalehm, kelle kohta toetust taotletakse, peab olema nõuetekohaselt identifitseeritud ja nõuetekohaselt põllumajandusloomade registris registreeritud ning ta peab olema vähemalt alates 2. märtsist piimalehm. St piimalehm, kes oli 2. märtsi seisuga mullikas ja sai piimalehmaks 4. märtsil, ei ole selle toetuse mõistes toetusõiguslik.

Piimalehmaks loetakse piimatõugu lehma, kui tal on asjaomase tõu tunnused. Piimatõuks loetakse järgmised tõud: eesti holstein (EHF), eesti punane (EPK), eesti maatõug (EK), šviitsi (AP), äärširi

(FA), dzörsi (JER). Nimetatud tõugudesse kuuluvaks loetakse asjaomaste tõutunnustega loomad. Piimatõuks ei loeta piimalehma, kes on saanud lihatõuga ristamisel ja kuulub lihatootmiseks peetavate loomadega samasse karja.

2.5. Nõuded ute ja kitse kasvatamise otsetoetuse saamiseks

UTK toetust võib taotleda füüsiline või juriidiline isik või juriidilise isiku staatusetä isikute ühendus, kes täidab [punktis 2.1.](#) toodud nõudeid. Toetust võib taotleda loomapidaja, kes põllumajandusloomade registri andmete kohaselt kasvatab taotluse esitamise aasta 2. märtsi seisuga vähemalt kümnet utte ja/või emakitse, kes on taotluse esitamise aasta 2. märtsi seisuga vähemalt kümne kuu vanused. Nõuetekohaste uttede ja emakitsede arv kokku ei tohi väheneda alla kümne kuni 8. maini, seejuures võib taotleja kasvatada näiteks viite utte ja viite emakitse või kümnet utte ja mitte ühtegi emakitse või vastupidi. Oluline on, et loomi on kokku vähemalt kümme ning sel juhul on toetuse taotlemiseks vajalik minimaalse loomade arvu nõue täidetud. Kui kas või ühel päeval 2. märtsist kuni 8. maini ei pea taotleja põllumajandusloomade registri andmetel vähemalt kümnet utte ja/või emakitse, ei ole tal õigust seda toetust saada.

Kui taotleja peab 10 kuni 100 utte ja/või emakitse, siis makstakse toetust taotleja nõuetekohaste loomade arvu alusel. Kui taotleja peab oma karjas rohkem kui 100 nõuetekohast utte või emakitse, siis makstakse toetust ainult 100 nõuetekohase ute ja emakitse eest. Põllumajandusloom, kelle kohta toetust taotletakse, peab olema nõuetekohaselt identifitseeritud ja nõuetekohaselt põllumajandusloomade registris registreeritud.

2.6. Väikepõllumajandustootjate kavaga liitumisest loobumine

Väikepõllumajandustootjate kavaga (edaspidi VPT) on liitunud taotleja, kes 1.-15. augustini 2015. a esitas PRIAle VPT toetuse taotluse väikepõllumajandustootjate kavaga liitumiseks. VPT kavaga liitunud taotleja, kes esitab loomakasvatuse toetuste taotluse või pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse ning taotleb otsetoetusi, jätkab kavas osalemist seni, kuni ta ei ole teinud nimetatud taotlustel kavas osalemisest loobumise märget.

VPT kavast on võimalik loobuda. Selleks esitab taotleja PRIAle kas loomakasvatuse toetuste taotlemise perioodil loomakasvatuse toetuste taotluse või pindalatoetuste taotlemise perioodil pindala- ja loomapõhiste toetuste taotluse, kus märgib, et loobub väikepõllumajandustootjate kavas osalemisest.

Pane tähele!

- Kui taotleja loobub VPT kavas osalemisest, siis edaspidi enam selle kavaga liituda ei ole võimalik, kuna VPT kavaga sai liituda vaid 2015. aastal.
- Kui taotleja märgib ühel kõnealustest taotlustest VPT kavast loobumise, siis arvestatakse, et taotleja loobub VPT kavast nii looma- kui pindalapõhiste otsetoetuste osas.
- Esitatud alustoetuste taotluse tagasivõtmine ei tühistata VPT kavast loobumist.
- VPT kavast loobumise teavituse saab teha kuni pindalatoetuste taotluste hilinenult esitamise perioodi lõpuni (17. juunini), hiljem esitatud avaldusi ei arvestata.
- VPT kavaga liitumine on füüsilise või juriidilise isiku põhine ja kavaga liitumine ei ole päritav ega üleantav.
- Kui VPTga liitunud isik muudab oma juriidilist vormi (nt FIEst OÜks) ja soovib VPT kavaga jätkata, siis tuleb sellest vabas vormis teavitada PRIAt.

VPT toetuse summa kujuneb taotletud otsetoetuste ühikumäärade ning taotletud ühikute järgi ning see summa saab olla kuni 1250 eurot. Kui otsetoetuste summa kokku on suurem kui 1250 eurot, siis vähendatakse toetust kuni 1250 euroni.

Otsetoetused on:

- piimalehma kasvatamise otsetoetus – PTK;
- piimalehma kasvatamise otsetoetus Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus – PTK2;
- ute ja kitse kasvatamise otsetoetus – UTK;
- ühtne pindalatoetus – ÜPT;
- kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus (rohestamine) – ROH;
- noore põllumajandustootja toetus – NPT;
- puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus – PKV.

VPT toetuse taotleja ei pea täitma otsetoetuste osas nõuetele vastavuse süsteemi nõudeid ning ta on vabastatud rohestamise toetuse tavade järgimisest. Siiski, MAK 2014-2020 pindala- ja loomapõhiste toetuste taotlemisel peab taotleja nõuetele vastavuse süsteemi nõudeid järgima.

Andmed taotleja kasutuses oleva põllumajandusmaa kohta

Kui PTK, PTK2 ja UTK toetuse taotleja kasutab taotluse esitamise aastal põllumajandusmaad, aga ei taotle ühtegi pindalatoetust, tuleb tal pindalatoetuste taotlemise perioodil (taotluste vastuvõtt toimub 2-23.05.2022) esitada pindala- ja loomapõhiste toetuste taotlus, kus ta märgib andmed kogu põllumajandusmaa kohta, mida tal on õigus kasutada, sealhulgas andmed püsirohumaa ja kasvatatavate põllumajanduskultuuride kohta. Teisele isikule välja renditud maad taotlusele ei märgita.

2.7 Täiendava otsetoetuse toetusõigused

Täiendava otsetoetuse toetusõigused põhinevad ajaloolistel ehk varasemate taotlusperioodide andmetel põllumajandusministri asjaomase aasta määrustes sätestatud korras kindlaks määratud ühikutel. PRIA määras täiendava otsetoetuse toetusõigused isikutele 1. jaanuaril 2010. Alates 2013. aastast loetakse täiendava otsetoetuse toetusõigusi vastava üleminekutoetuse toetusõigusteks.

Käesoleval aastal üleminekutoetusi taotleda ei saa, kuid täiendava otsetoetuse toetusõigused on üleantavad ehk neid on võimalik võõrandada ja pärida. Omandatud täiendava otsetoetuse toetusõiguste ülevõtmise kohta tuleb PRIAle esitada täiendava otsetoetuse toetusõiguste üleandmise-ülevõtmise teade. Toetusõigusi saab üle anda esitades vormi PT52 (toetusõiguste üleandmise-ülevõtmise teade, kättesaadav PRIA [kodulehel](#)) digitaalselt allkirjastatuna e-posti teel aadressil info@pria.ee.

Võõrandamise teel saadud toetusõigusi ei ole võimalik teistkordselt üle anda, välja arvatud ülenejale ja alanejale sugulasele ning külgjoones sugulasele ja abikaasale, kui on toimunud põllumajandusliku majapidamise üleandmine samale isikule. See piirang on kehtestatud selleks, et soodustada eeskätt põlvkondade vahetust ja toetusõiguste jäämist põllumajandusega tegelevatele isikutele. Nimetatud piirang ei kehti juhtudel, kui tegemist on toetusõiguse pärimisega.

Toetusõiguse pärimise korral on samuti vaja esitada PRIAle täiendava otsetoetuse toetusõiguste üleandmise-ülevõtmise teade (vorm PT52) ja lisaks pärimisõigust tõendavad dokumendid, milleks on lihtkoopia pärimistunnistusest, sundosa saaja tunnistusest või tunnistuse kavandist (vt [pärimisseadus](#) § 171, 173, 174).

Kui toetusõiguse määramise aluseks olnud põllumajandusmaa või –loom oli renditud või muul õiguslikul alusel isiku kasutuses, siis kasutusõiguse lõppedes ei lähe toetusõigus uuele põllumajandusmaa või –looma omanikule üle koos maa või loomaga.

Toetusõigused on isikupõhised ja nende üleandmine teisele isikule on vabatahtlik.

3. TAOTLUSE ESITAMINE, VASTUVÕTMINE JA MENETLEMINE

Loomakasvatuse toetusi saab taotleda vaid elektrooniliselt e-PRIA portaali kaudu <https://epria.pria.ee/>. e-PRIA portaali sisenemiseks on teil vaja ID-kaarti või Mobiil-IDd. Siseneda on võimalik ka TARA (turvaline autentimine asutuste e-teenustesse) teenuse kaudu, kus lisavõimalusena saab sisse logida kasutades Smart-IDd.

Esmakordsel e-PRIAsse sisenemisel avaneb vaade, kus tuleb kasutustingimustega nõustuda. Seejärel tuleb teha esindatava valik ja edasi suunatakse teid kontrollima kliendi andmeid. Kui te ei ole veel PRIA klient või kliendiandmeid on vaja muuta, saate seda teha avanenud vaates.

Alates 2021. aastast esitatakse taotlus kohe peale e-PRIAsse sisenemist ja esindatava valiku tegemist. Loomakasvatuse toetuste taotluse leiata e-PRIA avalehelt teenuses „Taotlemine“ nupu „Esita toetustaotlus“ alt. Avanevast rippmenüüst tuleb valida „Loomatoetused“.

Volituste andmine kõigi e-PRIA teenuste kasutamiseks toimub teenuses „Esindusõigused ja volitused“.

Kui taotlejal ei ole võimalik e-PRIAs digitaalselt volitusi anda, siis saab esindajat määrata ka PRIA poolt välja töötatud soovituslikul vormil „Volikirja asjaajamiseks Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametiga“. Kui soovitakse anda piirangutega volitus, siis tuleb täita lisaks ka „Volikirja vormi lisa 1. Osaliste ehk piirangutega volituste andmine“. Volikirja vormid ja lisainfo leiata kodulehelt Registrate menüü all asuvalt lehelt [Esindusõigused ja volitused](#).

Erandina (kui ei ole võimalik volitusi anda e-PRIAs, digitaalselt allkirjastatult või paberil) saab loomakasvatuse toetuste volitusi taotluste esitamiseks anda ka telefoni teel. Kui taotlejal ei ole arvutit, aga ta soovib toetust taotleda, saab enda eest taotlusi esitama volitada usaldusväärset isikut pöördudes PRIA poole registrate osakonna infotelefonil 731 2311.

Erinevad juhendid, kuidas e-PRIAsse siseneda ja teenuseid kasutada, on leitavad portaalis iga vastava teenuse juures ning PRIA kodulehel infokeskuse lehelt [e-PRIA kasutamise juhendid](#).

3.1. Kliendiks registreerumine

Kõik toetuste taotlejad peavad olema kantud PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse (edaspidi *register*). Kui te ei ole veel PRIA klient või kliendiandmeid on vaja muuta, saate vastavad toimingud teha [e-PRIA](#) teenuses "Kliendi andmed". Kliendiks registreerimise vormi leiata ka PRIA kodulehel Registrate menüü all asuvalt lehelt [Alustavale kliendile](#) ja kliendiandmete muutmise vormi leiata Registrate menüü all asuvalt lehelt [Kliendi andmete muutmine](#).

Kui registrisse kantud andmed on muutunud, peab taotleja esitama registrikande muutmise avalduse 15 tööpäeva jooksul andmete muutumisest alates. Kindlasti palume taotlejail üle kontrollida oma e-posti aadress PRIA registris. Andmeid saab kontrollida ja muudatustest teatada e-PRIA teenuse "Kliendi andmed" abil. Ajakohastatud andmed võimaldavad PRIAl taotluste osas täiendavate küsimuste tekkimise korral taotlejatega operatiivselt ühendust võtta ja tagada ka toetuste kiire ja korrektse menetlemise.

3.2. Taotluse esitamine

Toetuse saamiseks peab taotleja esitama taotlusperioodil 2.-21. märtsini 2022. a elektrooniliselt [e-PRIA](#) kaudu loomakasvatuse toetuste taotluse. PTK, PTK2 ja UTK taotlust on võimalik esitada ka hilinemise perioodil. Hilinenud taotluste vastuvõtmise aeg on 22. märtsist kuni 18. aprillini 2022. a. Hilinenud taotluste puhul vähendatakse toetust 1% iga hilinetud tööpäeva kohta. Kui taotlus on esitatud nädalavahetusel või riigipühäl, loetakse hilinenud päevade arvestamisel taotlus esitatuks nädalavahetusele või riigipühale järgneval esimesel tööpäeval.

PTK, PTK2 ja UTK toetuse taotleja, kes ei soovi taotleda pindalatoetusi, peab siiski lisaks loomakasvatuse toetuste taotlusele esitama ajavahemikus 2. mai kuni 17. juuni 2022. a e-PRIA kaudu elektrooniliselt pindala- ja loomapõhiste toetuste taotluse, täites nõuetele vastavuse küsimustiku ning põldude loetelu, kus ta märgib andmed põllumajandusmaa kohta, mida ta kasutab, sealhulgas andmed püsirohuma ja kasvatatavate põllumajanduskultuuride kohta.

Taotlusi saab esitada ka PRIA maakondlikes teenindusbüroodes olevate kliendarvutite kaudu.

Kliendarvuti kasutamiseks ja taotluse esitamiseks tuleb eelnevalt broneerida aeg [PRIA kodulehel](#), pindala- ja loomatoetuste infotelefonil 737 7679 või [maakondliku teenindusbüroo](#) telefonil. Teenindusbürood on avatud esmaspäevast kolmapäevani kell 9.00-16.00. Taotluse esitamiseks on vajalik kas ID-kaart, Mobiil-ID või Smart-ID. Veenduge, et teil on olemas teenuse kehtivad PIN-koodid.

PRIA maakondlike teenindusbüroode töötajate ülesandeks on info edastamine, juhendmaterjali jagamine ning e-PRIA teenuste ja kliendarvuti kasutajate abistamine. PRIA teenistujad ei tohi taotlejatele taotlustele kantavate andmete osas sisulist nõuannet jagada, küll aga võib PRIA teenistuja käest küsida teavet üldise informatsiooni, õigusaktide, e-PRIA kasutamise jms kohta.

Alates 2021. aastast kliendi poolt esitamata jäänud ja esitatud dokumente ning PRIA poolt saadetud dokumente näeb klient e-PRIA avalehe menüüst „Dokumendid“.

Lisaks loomakasvatuse toetuste taotlusele saab e-PRIA esitada ka toetuste taotlemiseks vajalikke muid andmeid/dokumente. Seda saab teha valides „Dokumendid“ ja avades juba esitatud taotluse. Peale taotluse avamist saate valida järgmiste tegevuste vahel: „Lisa dokument“, „Esita muudatustaotlus“ või „Esita tagasivõtmise taotlus“.

Vajadusel saab taotlemise ja e-PRIA kasutamise kohta nõu küsida PRIA pindala- ja loomatoetuste infotelefonil 737 7679. Maakondlike teenindusbüroode kontaktandmed leiate [PRIA kodulehelt](#).

Taotluse eduka esitamise korral kuvatakse ekraanile teade esitamise kohta ja taotluse registreerimise number. Kui taotlus on registreeritud, siis on see dokument PRIAs arvele võetud ja andmed PRIAle edastatud.

3.3. Taotlusel esitatud andmete muutmine või taotluse menetlemise lõpetamine

Taotleja saab oma taotluse andmeid muuta ja tagasi võtta esitatud loomakasvatuse toetuste taotluselt. Seda saab teha valides „Dokumendid“ ja avades juba esitatud taotluse. Avatud taotluse pealt saate valida järgmiste tegevuste hulgast: „Lisa dokument“, „Esita muudatustaotlus“ või „Esita tagasivõtmise taotlus“.

- **Taotlusel esitatud andmete muutmise**

- ✓ Esitatud taotlusele on võimalik lisada toetuste taotlemise märkeid kuni 18. aprillini 2022. a.
- ✓ Taotluse saab osaliselt või tervenisti tagasi võtta kuni kohapealse kontrolli toimumiseni või kohapealsest kontrollist teatamiseni, PRIA leitud vigadest teadaandmiseni või toetuse määramise otsuse tegemiseni. Taotluses esinevate puuduste tähtaegselt kõrvaldamata jätmisel jätab PRIA taotluse või muudatuse läbi vaatamata. Toetusnõuetega seonduvate muudatuste tähtaegselt tegemata jätmisel rakendab PRIA õigusaktides sätestatud vähendamisi ja väljaarvamisi.
- ✓ Taotleja peab PRIAt 15 tööpäeva jooksul kirjalikult teavitama pärast taotluse esitamist tekkinud olulistest muudatustest ja nõuete täitmist takistavatest asjaoludest. Nii on võimalik hoiduda järgnevatest arusaamatustest, toetussumma vähendamisest, täiendavatest halduskaristustest või toetussummast ilmajäämisest.

- **Taotluse menetlemise lõpetamine (tagasi võtmine)**

Taotluse menetlemist on võimalik lõpetada e-PRIA kaudu kuni kohapealse kontrolli toimumiseni või kohapealsest kontrollist teatamiseni, PRIA leitud vigadest teadaandmiseni või toetuse määramise otsuse tegemiseni. Taotluse tagasi võtmisel on taotleja samas seisus, nagu enne taotluse esitamist - ta saab esitada uue taotluse taotluste vastuvõtmise perioodi jooksul, kuid mitte hiljem.

- **Vääramatu jõud ja erandlikud asjaolud**

Vääramatu jõud on asjaolu, mida taotleja ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtuvalt ei saanud temalt oodata, et ta selle asjaoluga arvestaks, seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks. Vääramatu jõu ja erandlike asjaolude hindamisel võetakse arvesse üksikjuhtudel ilmnunud asjaolusid.

Vääramatu jõuna käsitletakse näiteks järgmisi juhtusid:

- ✓ taotleja surm;
- ✓ taotleja pikaajaline töövõimetus;
- ✓ põllumajandusettevõtte olulise osa sundvõõrandamine, kui kohustuse võtmise päeval ei olnud sellist sundvõõrandamist võimalik ette näha;
- ✓ raske loodusõnnetus, mis kahjustab tõsiselt põllumajanduslikku majapidamist;
- ✓ loomakasvatushoone hävimine õnnetuse tagajärjel;
- ✓ kogu või osa põllumajandustootja karja kahjustav loomataud;
- ✓ taotleja ettevõtte ümberkruntimine, kui see pole algatatud omanike huvidest lähtuvalt;
- ✓ loom on taotleja tahte vastaselt karjast välja viidud ja taotlejal on selle tõendamiseks Politsei- ja Piirivalveametile esitatud avalduse ärakiri;
- ✓ loom on haiguse või õnnetuse tõttu surnud või veterinaarsetel näidustustel hukatud ning taotlejal on selle tõendamiseks veterinaararsti kirjalik kinnitus.

Vääramatu jõud peab olema tekkinud kummagi poole süüta. Näiteks, kui taotlejal on maa kasutamiseks või loomade pidamiseks sõlmitud rendileping ja rendileandja seda rikub, ei ole tegemist vääramatu jõuga. Lepingu rikkumisel saab taotleja oma õiguste kaitseks pöörduda maakohtusse [tsiviilkohtumenetluse seadustiku](#) korras.

Vääramatust jõust ja erandlikest asjaoludest tuleb PRIAt teavitada kirjalikult 15 tööpäeva jooksul alates kuupäevast, kui seda on võimalik teha. Teavituse tulemusena on PRIAl võimalik kontrollida teavituses toodud asjaolude olemust (nt ei ole vääramatu jõud looma realiseerimine majandustegevusest tulenevalt) ja arvestada sellega toetusnõuete hindamisel. Taotleja peab arvestama, et erandlikest asjaoludest teavitamine võib leevendada tähtajaks nõude täitmata jätmise

sanktsiooni, kuid ei pruugi vabastada teda nõude täitmisest ja nõue tuleb täita esimesel võimalusel. Eelnevast tulenevalt võetakse teavitust menetlusse, mille tulemusena selgub sõltuvalt asjaoludest ka selle mõju toetusele.

Kui vääramatu jõu või erandlike asjaolude tõttu läheb näiteks piimalehm taotleja karjast välja, siis arvestatakse seda piimalehma PTK puhul siiski karja suuruse arvutamisel. Igal juhul ei tohi taotleja kasvatatavate piimalehmade arv ettevõttes või tegevuskohas, mis asub mujal kui Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus või Ruhnus, ületada ajavahemikul 2. märtsist kuni 8. maini 400 piimalehma piirmäära. Näiteks kui taotlejal on 2. märtsist kuni 1. aprillini 400 piimalehma ja 2. aprillil läheb vääramatu jõu tõttu karjast viis piimalehma välja, siis ka neid viit piimalehma arvestatakse 400 piimalehma piirmäära hulka. Kui antud näite puhul võtab taotleja ajavahemikul 2. aprillist kuni 8. maini kasvõi ühe piimalehma juurde, siis ületab piimalehmade arv lubatud 400 piirmäära ja taotleja ei ole enam selle toetuse jaoks toetusõiguslik. Sama lähenemine kehtib ka 150 piimalehma piiri puhul, ehk kui taotlejal on mingil päeval perioodil 2. märts kuni 8. mai koos vääramatu jõu või erandlike asjaolude tõttu välja läinud loomadega kokku üle 150 piimalehma, siis arvestatakse ühikumäära kõigi piimalehmade kohta koefitsiendiga 0,5.

3.4. Taotluse kontrollimine

Taotluse kontrollimine jaguneb administratiivseks ja kohapealseks kontrolliks. Mõlema puhul kontrollitakse, kas taotleja ja taotlusalused loomad vastavad toetusõiguslikkuse ning nõuetele vastavuse süsteemi nõuetele. Lisaks kontrollitakse nõuetega sätestatud dokumente. PRIA viib administratiivset kontrolli läbi eelkõige elektrooniliste vahendite kaudu, sh ristkontroll, mille käigus kontrollitakse peamiselt toetusõiguslikkuse tingimuste täitmist. Administratiivset kontrolli tehakse kõikide esitatud taotluste üle.

3.4.1 Administratiivne kontroll

Administratiivselt kontrollitakse:

- PTK, PTK2 ja UTK toetuste taotlemisel nõuetele vastavuse osas põllumajandusloomade registri teavitusi ning loomade tähtaegset märgistamist ja kas taotleja on aktiivne põllumajandustootja;
- kas PTK toetuse taotleja nimel on igal päeval 2. märtsist 8. maini 2022. aasta seisuga PRIA põllumajandusloomade registris registreeritud 1 kuni 400 piimalehma;
- kas PTK2 toetuse taotleja nimel on igal päeval 2. märtsist 8. maini 2022. aasta seisuga PRIA põllumajandusloomade registris registreeritud vähemalt 1 piimalehm;
- kas UTK toetuse taotleja nimel on igal päeval 2. märtsist 8. maini 2022. aasta seisuga PRIA põllumajandusloomade registris registreeritud vähemalt 10 utte ja emakitse kokku;
- kas taotleja on tekitanud toetuse saamise tingimusi kunstlikult, jagades suurema piimalehmade karja lähikondlaste või endaga seotud ettevõtete vahel toetuse saamise tingimustele vastamiseks.

Kui administratiivse kontrolli käigus avastatakse märke võimalikust nõuete rikkumisest, viiakse läbi järelkontroll mistahes teise asjakohase menetluse abil ja vajaduse korral kohapealne kontroll, või saadetakse taotlejale järelepärimine.

3.4.2 Kohapealne kontroll

Kohapealsed kontrollid algavad pärast taotluste vastuvõttu ning kestavad PTK, PTK2 ja UTK toetuste puhul augustikuu lõpuni. Nõuetele vastavuse kontrollile tehakse aastaringelt.

3.4.2.1 Loomatoetuste kohapealne kontroll

PTK, PTK2 ja UTK toetuse puhul kontrollitakse:

- loomade märgistust;
- kas loomade üle peetakse arvestust (karjaregistri olemasolu). Loomade kohta peetavas karjaregistris peab olema kirjas looma registrinumber, sünniaeg, sugu, tõug, hukkumise või hädatapmise kuupäev, karja ja karjast välja liikumise kuupäevad, ostja ja müüja nimed ja aadressid ning tegevuskoha, kust loom saabus või kuhu viidi, registreerimisnumbrid.

Samuti kontrollitakse, kas kanded loomade kohta peetavas arvestuses on täielikud ja tõesed ning vastavuses põllumajandusloomade registrile esitatud andmetega;

Juhul, kui loom on haiguse või õnnetuse tõttu surnud või veterinaarsel näidustusel hukatud, peab loomatoetuste taotlejal olema kohapeal esitamiseks veterinaararsti kirjalik kinnitus või looma utiliseerimisel käitleja juurde saatmise saateleht, arve või kaubadokument. Kui loom on kaduma läinud, peab taotlejal olema koopia Politsei- ja Piirivalveametile esitatud looma kadumise avaldusest. Kõigil neil juhtudel tuleb 7 kalendripäeva jooksul teavitada PRIA põllumajandusloomade registrit.

Kui kohapealsest kontrollist on taotlejale ette teatatud, tuleb vastavalt kontrollitavale toetusele veised või/ja lambad/kitsed hoida või ajada kokku selliselt, et loomade tervist kahjustamata oleks võimalik kontrollida kõrvamärkide olemasolu ja loomade identifitseerimisnumbrit. Näiteks, kui taotleja majapidamises on veised ning lambad, kuid kontrollitakse PTK ja/või PTK2 toetust, siis tuleb taotlejal kõik veised vajaduse korral kokku ajada, sh noorloomad, lihavedel ja pullid. Kui mitme loomapidaja loomad on koos ühes karjas, siis tuleb kontrolli ajaks eraldada kontrollivalimis oleva taotleja loomad. Lisaks tuleb taotlejal koondada kõik sama liiki loomad, et kontrollida loomade (arvu, soo jne) vastavust põllumajandusloomade registri andmetele. Juhul, kui taotleja ei täida käesolevas lõigus toodud nõudeid, võidakse lugeda, et ta ei võimalda kohapealset kontrolli läbi viia ning taotlus jäetakse rahuldamata.

Kohapealses kontrollis täidetakse kontrollaruanne, kuhu ka taotlejal on võimalik lisada omapoolsed märkused. Kontrollaruande allkirjastavad inspektor ja taotleja või tema esindaja. Kontrollaruande allkirjastamisega tõendab taotleja või tema esindaja, et on teadlik majapidamises läbiviidud kohapealsest kontrollist ning talle on võimaldatud esitada ja lisada kontrollaruandele märkusi (allkiri ei tähenda nõustumist kontrolli tulemustega). Kontrollaruande koopia saadetakse taotleja e-posti aadressile ning taotleja soovil tähitud kirjana posti teel.

Kui taotlejal on pretensioone kohapealse kontrolli läbiviimise või kohapealse kontrolli tulemuste kohta, siis saab need esitada kirjalikult 15 kalendripäeva jooksul alates kontrolli toimumisest ja/või kontrollaruande koopia kättesaamisest aadressil PRIA, otsetoetuste osakond, kontrollibüroo, Tähe 4, 51010 Tartu või e-posti aadressil info@pria.ee.

3.4.2.2 Nõuetele vastavuse kohapealne kontroll

Nõuetele vastavuse süsteemi nõuete täitmist kontrollivad PRIA, Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA) ning Keskkonnaamet (KeA), igaüks oma pädevuse piires.

3.5. Piimalehma kasvatamise otsetoetuse, piimalehma kasvatamise otsetoetuse Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus ning ute ja kitse kasvatamise otsetoetuse vähendamise alused ja taotluse rahuldamata jätmise põhjused

Toetuse vähendamise alused

Kui taotlus esitatakse hilinenult ajavahemikul 22. märtsist kuni 18. aprillini, vähendatakse toetust 1% iga hilinetud tööpäeva kohta.

Kui taotleja karjas tuvastatakse loomi, kelle osas on avastatud eeskirjade eiramisi, arvestatakse toetus taotlejale järgmiselt:

Mittenõuetekohaste loomade arv	Toetuse määra vähendamine
Piimalehmade või uttede ja kitsede arvu aritmeetiline keskmine	Toetus määratakse loomade arvu aritmeetilise keskmise alusel, kui karja suurus ei ületa meetme osas kehtestatud maksimaalset loomade arvu
Mittenõuetekohaste loomade arv on kuni kolm looma ja need kolm looma on individuaalselt identifitseeritavad	Toetus määratakse nõuetekohaste loomade arvu järgi
Mittenõuetekohaste loomade arv on suurem kui kolm looma ja määratud protsent* ei ületa 20	Toetust vähendatakse mittenõuetekohaste loomade arvu järgi määratud protsendi* võrra
Mittenõuetekohaste loomade arv on suurem kui kolm looma ja määratud protsent* on suurem kui 20, kuid ei ületa 30	Toetust vähendatakse mittenõuetekohaste loomade arvu järgi kahekordse määratud protsendi* võrra
Mittenõuetekohaste loomade arv on suurem kui kolm looma ja määratud protsent* on suurem kui 30	Toetust ei maksta
Mittenõuetekohaste loomade arv on suurem kui kolm looma ja määratud protsent* on suurem kui 50	Toetusest ei maksta ning rakendatakse lisakaristust, mis on võrdne toetussummaga, mis vastab deklareeritud loomade arvu ja nõuetekohaste loomade arvu vahele. See summa tasaarvestatakse mistahes toetuskavade alusel makstavate toetustega, millele taotlejal on õigus järgneva kolme kalendriaasta jooksul.

* **Määratud protsent** - vähendamise aluseks on protsent, mille arvutamiseks jagatakse mittenõuetekohaste loomade arv, mille osas on avastatud eeskirjade eiramisi, toetuse arvutamise aluseks oleva loomade arvu aritmeetilise keskmisega ja korrutatakse sajaga.

PTK ja PTK2 toetuste puhul võetakse arvesse loomad, kes on kantud põllumajandusloomade registrisse ja on hiljemalt 2. märtsi seisuga piimalehmad, mistõttu loetakse eeskirjade eiramisega piimalehmadeks ka need loomad, kes oleksid potentsiaalselt toetusõiguslikud, kuid kelle osas leitakse rikkumine (nt on puudu kõrvamärgid). Samuti loetakse eeskirjade eiramisega piimalehmadeks sellised loomad, kelle osas on rikutud loomade registreerimise ja identifitseerimise nõudeid, sh loomade liikumise nõutust hilisem teavitamine.

Näide:

Loomade arvestamine	02.03-31.03 (30 päeva)	01.04-08.05 (38 päeva)	Selgitus
Nõuetekohaste loomade arv	110	111	Loomad, kellel ei tuvastatud eeskirjade eiramisi
Loomade arv, kes on vääramatut jõu (VJ) põhjusel karjast välja läinud		3	Loomad, kes on näiteks hädatapetud ja nende kohta on väljastatud veterinaararsti kirjalik kinnitus
Mittenõuetekohaste loomade arv	38	38	Loomad, kellel on tuvastatud eeskirjade eiramisi
Karja suurus kokku	148	152	Karja suuruse leidmisel võetakse arvesse lisaks nõuetekohaste loomade arvule ka VJ põhjusel karjast välja läinud loomad ning mittenõuetekohased loomad. Kuna maksimaalne karja suurus on olnud 152 looma, siis arvutatakse toetus, korrutades ühikumäära koefitsiendiga 0,5.
Toetuse määramise aluseks olev keskmine loomade arv	112		Piimalehmade aritmeetiline keskmine leidmise aluseks võetakse nõuetekohaste loomade arv ja VJ põhjusel karjast välja läinud loomade arv ehk $(30 \cdot 110) + (38 \cdot 114) = 7632/68 = 112$
Loomade erinevuse arvestus	Kuna taotlejal on tuvastatud mittenõuetekohaseid loomi, leitakse loomade arvu erinevuse protsent $38/112 \cdot 100 = 33,92\%$, mis tähendab, et taotleja jääb toetusest ilma komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014 artikli 31 lõike 2 viimase lõigu alusel		

Loomapidaja kohustus teatada PRIA loomade registrile 7 kalendripäeva jooksul põllumajandusloomadega seotud sündmustest ([Kohustuslikud majandamisnõuded 2022](#)).

Palume pöörata tähelepanu järgmistele asjaoludele:

- märgistamata loomade ostmine toob kindlasti kaasa rikkumise, kuna loom märgistatakse ettenähtust hiljem. Märgistamata looma ei või karjast välja viia ja igal juhul tuleb enne looma ostmist eelmisel loomapidajal lasta loom märgistada;
- looma hukkamise või kadumise korral palub PRIA märkida teatisele selle kuupäeva, millal kadumine või hukkamine tegelikult avastati, mitte oletada, millal see juhtuda võis;
- looma tapamajja viimisest ja looma esmakordsest poegimisest, kui järglast ei olnud võimalik märgistada, tuleb teavitada 7 kalendripäeva jooksul pärast sündmuse toimumist.

Toetuse vähendamine nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise tõttu

[Nõuetele vastavuse süsteemi](#) mistahes nõude rikkumise korral vähendatakse kõiki taotletud toetusi, millele nõuetele vastavuse süsteem kehtib. Nõuded kehtivad kalendriaasta järgi - kui mõne nõude rikkumine tuvastatakse 2022. a, siis vähendatakse ka 2022. a taotletud pindala- ja/või loomatoetusi.

Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuete ja kohustuslike majandamisnõuete järgimise puhul hinnatakse leitud rikkumiste korral, kas tegemist on hooletusest või tahtlikkusest tingitud rikkumisega, rikkumise raskust, püsivust ning ulatust ning kas on kergendavaid asjaolusid.

Hindamine toimub hindamismaatriksite alusel. Need avaldatakse PRIA kodulehel. Rikkumise tõsidust, ulatust ja püsivust hinnatakse kuni 4 punkti skaalal (erinevatel nõuetel võivad olla erinevad skaalad). Koondhinde saamiseks liidetakse punktid ja vastavalt punktisummale leitakse toetussumma vähendamise protsent.

Kui rikkumine tuleneb põllumajandustootja hooletusest, on üldreeglina vähendamise ulatuseks 3% kogusummast. PRIA võib pädeva kontrolliasutuse poolt kontrolliaruandes esitatud hinnangu alusel

siiski otsustada, kas seda protsenti vähendada 1%-ni või suurendada 5%-ni. Lõpliku vähendusprotsendi kujunemisel arvestatakse, kas rikkumised on tuvastatud samas või erinevates valdkondades. Juhul, kui rikkumised on tuvastatud samas valdkonnas (näiteks on tuvastatud erinevad nõude rikkumised heade põllumajandus- ja keskkonnanõuete kontrollis), läheb arvesse suurim valdkonna rikkumine. Erinevate valdkondade nõuete rikkumised liidetakse, kuid maksimaalne vähendamine esimesel rikkumise aastal on siiski kuni 5% toetussummast.

Kui nõuetele mittevastavus on olnud taotleja poolt tahtlik, on vähendamise ulatuseks üldreeglina 20%. Lähtuvalt eksimuse suuruselt on võimalik seda protsenti vähendada, kuid mitte alla 15%, või vajaduse korral suurendada kuni 100%-ni toetuse kogusummast.

Kui taotleja on kolme järjestikuse kalendriaasta jooksul vähemalt kahel kalendriaastal rikkunud sama nõuet või standardit, siis korrutatakse esimese korduvuse puhul kindlaksmääratud vähendusprotsent kolmega. Edasiste korduvate rikkumiste puhul korrutatakse eelmise korduva rikkumise vähendusprotsenti kolmega. Kui korduvuse arvutamisel on jõutud 15%-ni, teavitab PRIA taotlejat, et sama nõude rikkumise veelkordsel kindlakstegemisel käsitletakse seda tahtliku nõude rikkumisena ning toetust vähendatakse tahtliku rikkumise vähendamise määraga.

Näide. Taotleja on eelmisel, 2021. aastal jätnud loomade liikumisest õigeaegselt teavitamata ja seetõttu on tema toetuse summat vähendatud 1%. Kui 2022. aastal tuvastatakse taotleja kontrollimisel taas, et loomade liikumisest ei ole loomade registrit õigeaegselt teavitatud, siis 2022. aasta vähendus kujuneb järgmiselt: 2022. aasta vähendamise % korrutatakse kolmega. Näiteks kui 2022. a on hindamise tulemusel vähendamise määr 5% toetussummast, siis korrutatakse see kolmega ning vähendamiseks saadakse 15% toetussummast.

Alates 2021. aastast arvutab PRIA [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse \(EL\) nr 1306/2013](#) artikli 97 lõike 1 ja artikli 99 lõike 1 ning [komisjoni rakendusmääruse \(EL\) nr 809/2014](#) artikli 73 lõike 4 esimese lõigu punkti a) kohaselt nõuetele vastavuse eeskirjade rikkumisel toetuste vähendused nende maksete põhjal, mis on tehtud või tehakse sellel aastal, mil niisugune rikkumine toime pandi. Leitud vähendust kohaldatakse nendele maksetele, mis tehakse rikkumise tuvastamise aastal.

See tähendab, et 2022. aasta kohapealsete ja administratiivsete kontrollide käigus tuvastatud rikkumised, mis pandi toime viimase kolme aasta (2019-2021) jooksul, arvatakse vastava aasta rikkumiste hulka. Tagasiulatuvalt arvutatakse nende nõuete rikkumise eest vähendus vastaval aastal määratud toetussummadest, kuid leitud vähendus võetakse maha 2022. a määratud toetussummast.

PRIA rakendab loomadega toimunud sündmustest registri teavitamise nõude rikkumise hindamisel inimliku eksimuse süsteemi (HEA – ingl k *Human Error Approach*), millega rahalist sanktsiooni kaasneda ei pruugi.

HEA rakendub vaid väiksemate puuduste korral ehk nende taotlejate osas, kes:

- ei ole teavitamisega hilinenud üle 14 päeva;
- 2-33 looma kohta teavitusi tehes on hilinenud ainult ühe looma kohta tehtud teavitustega (ühe looma osas võib olla teavitusi üks või rohkem);
- üle 33 looma kohta teavitusi tehes on hilinenud kuni 3% loomade kohta tehtud teavitustega.

Lisaks hinnatakse varasemat teavituste tegemise õigeaegsust ning muudes kontrollides leitud tulemusi. Kui eelnevate teavituste ja kontrollidega probleeme ei ole, käsitleb PRIA administratiivses kontrollis tuvastatud loomadega toimunud sündmustest teavitamise nõude rikkumist inimliku eksimusest, mille eest toetusi nõuetele vastavuse nõude rikkumiste tõttu ei vähendata. Kõikidele sellistele taotlejatele saadab PRIA teavituskirja selgitustega.

Inimlikku eksimust on ühe loomapidaja puhul võimalik rakendada ka mitmel järjestikusel aastal, ilma et see mõjutaks eelneval või järgneval aastal makstavaid toetusi.

Lisaks inimliku eksimuse rakendamisele on kasutusel varajase hoiatuse süsteem (VHS), mida võivad kontrolliasutused rakendada teatud juhtudel kohapealse kontrolli käigus tuvastatud nõuetele vastavuse väiksemate rikkumiste korral, mida on võimalik lihtsate vahenditega kõrvaldada.

Varajase hoiatuse andmise korral annab kohapealset kontrolli läbi viinud inspektor tähtaja puuduse kõrvaldamiseks. Määratud tähtaeg ei tohi olla hilisem, kui nõude rikkumise avastamise aastale järgneva aasta lõpp. Puuduse kõrvaldamist kontrollitakse täiendavalt. Kui järelkontrolli käigus leitakse, et rikkumine on eemaldatud või plaanitakse järelkontroll läbi viia järgmise aasta jooksul, siis hoiatuse saanud nõude eest toetusi ei vähendata. Varajast hoiatust saab anda ainult juhtudel, kui rikkumise hindamisel tuleks toetusi vähendada 1% võrra, suuremate rikkumiste korral varajast hoiatust anda ei saa.

Kui järelkontrollis leitakse, et rikkumist kõrvaldatud ei ole, jääb rikkumine püsima ning toetusi vähendatakse vastavalt leitud rikkumise suurusele. Kui järelkontroll on rikkumise leidmisele järgneval aastal ning tuvastatakse sama nõude rikkumine, siis loetakse seda juba korduvaks rikkumiseks. Selle tõttu „muutub“ ka eelmisel aastal antud hoiatus rikkumiseks, mille eest vähendatakse nõuetele vastavuse reeglite alla kuuluvaid toetusi tagasiulatuvalt 1% võrra. Järelkontrolli toimumise aastal on korduva rikkumise eest sanktsiooniks esmakordse rikkumise vähendusprotsendist kolm korda suurem toetuste vähendamine ehk, kui eelmisel aastal hinnati rikkumine 1%-ga, on korduva rikkumise puhul vähenduseks 3%. Varajast hoiatust ei saa kasutada juhtudel, kui sama nõuet on rikutud eelneva kahe aasta jooksul.

Toetuste vähendamine finantsdistsipliini rakendumise tõttu

[Finantsdistsipliini](#) kohaldamisest tulenev otsetoetuste vähendamine on toimunud alates 2014. aastast ja võib rakenduda ka 2022. aastal. Finantsdistsipliini kohaldatakse Euroopa Liidu eelarvest rahastatavate otsetoetuste (vt otsetoetuste loetelu [punkt 1](#)) suhtes ehk otsetoetuste summadele kokku, kui need ületavad toetuse saajal 2000 eurot.

Taotluse rahuldamata jätmise või läbivaatamata jätmise põhjused

Toetuse rahuldamata jätmise alused on kajastatud [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses](#), [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes \(EL\) nr 1306/2013](#) ja [1307/2013](#) ning nimetatud määruste alusel kehtestatud komisjoni delegeeritud või rakendusmäärustes. Taotlus jäetakse rahuldamata järgmistel juhtudel:

- taotleja ei võimalda läbi viia kohapealset kontrolli;
- tahtliku nõuetele vastavuse süsteemi nõuete rikkumise puhul vähendatakse toetussummat kuni 100%;
- mitterõuetekohaste loomade arv on suurem kui kolm looma ning määratud protsent ületab 30;
- mitterõuetekohaste loomade arv on suurem kui kolm looma ja määratud protsent ületab 50, siis toetust ei maksta ning rakendatakse lisakaristust, mis on võrdne toetussummaga, mis vastab deklareeritud loomade arvu ja nõuetekohaste loomade arvu vahele. See summa tasaarvestatakse mistahes toetuskavade alusel makstavate toetustega, millele taotlejal on õigus järgneva kolme kalendriaasta jooksul;
- taotlus jäetakse rahuldamata ka siis, kui taotleja ei ole puuduste kõrvaldamiseks määratud tähtaja jooksul neid kõrvaldanud. Sellisel juhul menetletakse toetust vastavalt esitatud andmetele. Kui kõrvaldamata puudus takistab kõigi vajalike kontrollide läbiviimist, siis jäetakse taotlus kogu toetuse ulatuses läbi vaatamata;
- kui taotleja ületab toetuse saamiseks kehtestatud piirmäära, st piimalehmade arv ületab taotleja ettevõttes või tegevuskohas, mis asub mujal kui Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus või Ruhnus, 400 piimalehma piirmäära ühel või mitmel päeval ajavahemikul 2. märtsist kuni 8. maini 2022. aastal;
- kui taotlejal ei ole igal päeval 2. märtsist 8. maini 2022. aasta seisuga PRIA põllumajandusloomade registris registreeritud vähemalt 1 piimalehm;
- kui taotlejal ei ole igal päeval 2. märtsist 8. maini 2022. aasta seisuga PRIA põllumajandusloomade registris registreeritud vähemalt 10 utte või emakitse kokku;
- kui taotleja on tekitanud toetuse saamise tingimused kunstlikult;

- kui taotleja on äriühing, kes on äriregistri andmetel lõpetanud tegevuse pärast toetustaotluse esitamist.

4. TOETUSE TAOTLEMINE PÕLLUMAJANDUSLIKU MAJAPIDAMISE ÜLEVÕTMISEL

Kui pärast toetuse taotluse esitamist läheb kogu põllumajanduslik majapidamine ühelt omanikult teisele, siis on võimalik toetuse maksmine uuele omanikule. Selleks peab põllumajandusliku majapidamise üle võtnud isik ülevõtmisperioodil esitama PRIA-le majapidamise ülevõtmist tõendavad dokumendid ja taotlema toetuse maksmist. Ülevõtmisperiood on piimalehma kasvatamise otsetoetuse, piimalehma kasvatamise otsetoetuse Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus ning ute ja kitse kasvatamise otsetoetuse puhul 22. märtsist kuni 1. septembrini 2022. a. Selleks on taotlejal võimalus esitada soovituslik vorm „Teave põllumajandusliku majapidamise/põllumajandusettevõtte üleandmise-ülevõtmise kohta ja taotlus ülevõtjale toetuse maksmiseks“, mis on leitav [PRIA kodulehe toetuse lehelt](#) valides lingi Vormid. Ülevõtmise puhul antakse kõik üleandja toetuse taotlemisega kaasnevad õigused ja kohustused ülevõtjale.

5. ÜHIKUMÄÄRADE KEHTESTAMINE, TOETUSE MÄÄRAMINE JA VÄLJAMAKSMINE

5.1. Ühikumäära kehtestamine, toetuse määramine või taotluste rahuldamata jätmine

PTK, PTK2 ja UTK toetuse ühikumäärad kehtestab PRIA 1. detsembriks 2022. aastal.

PRIA peadirektor otsustab PTK, PTK2 ja UTK toetuse määramise või taotluste rahuldamata jätmise hiljemalt 10. detsembriks 2022. aastal ja toetus makstakse välja 10. detsembrist 2022. aastal kuni 30. juunini 2023. aastal.

PTK toetuse puhul määratakse toetus kuni 150 piimalehma kasvatavale taotlejale kehtestatud ühikumäära alusel. Taotlejatele, kes kasvatab oma karjas 151 kuni 400 piimalehma, määratakse toetus ühikumäära alusel, mis on korrutatud kordajaga 0,5.

Toetuse vähendamise või taotluse rahuldamata jätmise otsusest teavitab PRIA taotlejat 10 tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist kas kirjalikult, saates talle tähtitud postiga otsuse väljavõtte, või e-teavitusega neile, kes on kliendi andmetes andnud nõusoleku suhelda PRIAga elektroonilisel teel. Väljavõtet ei saadeta taotlejale, kellele määratakse toetus ilma summa vähendamisteta. Infot otsuste kohta saab vaadata e-PRIAs menüüst 'Dokumendid'.

5.2. Toetuse maksmine

NB! Arveldusarve numbri või konto omaniku nime muutumisest palume taotlejal kohe PRIA-t teavitada. Toetuse taotleja peab olema ise konto omanik. Vastasel juhul ei ole võimalik toetussummat üle kanda. Taotleja andmete muutmine toimub kõige kiiremini e-PRIA kaudu. Kui ei ole vaja teha andmete lisakontrolle, siis toimub e-PRIA kaudu esitatud kliendiandmete muutmine koheselt.

Vanas e-PRIAs teenustes 'Maksete nimekiri' ja 'Võlgnevuste nimekiri' on võimalik igal taotlejal vaadata oma kõige täpsemat ja viimast finantssuhete seisut PRIAga. Näha saab kliendile tehtud/tehtavaid makseid ja kõiki võlgnevusi. Maksete leheküljel on vaikimisi toodud kliendi maksed viimase aasta jooksul. Samuti on toodud need maksed, mis tehakse tulevikus (makse kuupäev on kas

täidetud tuleviku kuupäevaga või on täitmata). Sel kuupäeval, kui PRIA finantsosakond on omalt poolt tellinud riigikassast raha kliendile väljamakseks (reeglina 2-7 päeva jooksul), saab väljamakse kuupäev, millal toetusraha kliendi arvele laekub, kliendile nähtavaks ka e-PRIAs.

Eraisikutele makstavatelt summadelt peetakse kinni üksikisiku tulumaks. Toetust saavatel eraisikutel on võimalus esitada PRIA-le ühekordne avaldus selle kohta, et toetuselt tulumaksu kinnipidamisel arvestataks maksustatavalt summalt eelnevalt maha tulumaksuvaba määr. Info põllumajandustoetuste maksustamise kohta (sh avalduse vorm) on kättesaadav PRIA kodulehe [infokeskuse lehelt "PRIA toetuste maksustamisest"](#).

Tulude deklareerimisega seotud küsimustega palume pöörduda otse Maksu- ja Tolliameti poole infotelefonil 880 0811 või e-kirja teel aadressil eraklient@emta.ee. Lisainfot toetuste maksustamise kohta leiab [Maksu- ja Tolliameti kodulehelt](#).

5.3. Otsuse vaidlustamine

Kui taotleja ei ole PRIA otsusega nõus, on tal võimalus esitada [haldusmenetluse seaduse](#) nõuetele vastav vaie PRIA peadirektorile, põhjendades omapoolset seisukohta. Vaie tuleb edastada 30 päeva jooksul pärast haldusakti kättesaamist aadressil Tähe 4, Tartu 51010 või e-posti teel aadressil pria@pria.ee. Elektroonilise otsuse kättetoimetamisega nõustumise korral loetakse otsuse kättesaamise hetkeks vastava e-teavituse saatmise kuupäev.

Tulenevalt haldusmenetluse seaduse § 76 lõikes 2 sätestatust märgitakse vaides:

- 1) haldusorgani nimetus, kellele vaie on esitatud;
- 2) vaide esitaja nimi või nimetus, postiaadress ja sidevahendite numbrid;
- 3) vaidlustatava haldusakti või toimingu sisu;
- 4) põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakt või toiming rikub tema õigusi;
- 5) vaide esitaja selgelt väljendatud nõue;
- 6) vaide esitaja kinnitus selle kohta, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust;
- 7) vaidele lisatud dokumentide loetelu.

Vaide põhjal vaadatakse PRIAs otsus uuesti üle ja tehtud otsusest teavitatakse taotlejat kirjalikult.

5.4. Toetussummade tagasinõudmine

Kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et taotleja on esitanud valeandmeid või eelmiste aastate toetus on välja makstud alusetult, peab taotleja kõnealuse summa tagasi maksuma. Toetusraha jäetakse tagasi nõudmata, kui toetuse saajalt individuaalse maksega seotud tagasinõutav summa toetuse kohta ei ületa 100 eurot.

Alusetult väljamakstud toetussummade tagasinõudmiseks on kuni 10-aastane tähtaeg. Tagasimaksekohustust ei kohaldata, kui ajavahemik toetuse maksmise kuupäevast kuni kuupäevani, mil PRIA toetuse saajat esimest korda teavitab, et makse oli alusetu, on pikem kui kümme aastat.

6. ÕIGUSAKTID

Loomapõhiseid otsetoetusi ja üleminekutoetuseid reguleerivad käesolevas loetelus viidatud õigusaktid. Kõigi õigusaktide puhul palume arvestada, et lisaks määruse nimetuses olevale esialgsele kuupäevale võib olla hilisemaid muudatusi. Õigusakte elektroonilisest lugedes palume valida hetkel kehtiv versioon.

- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse \(EL\) nr 1760/2000](#), 17. juuli 2000, veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja väiselihatoodete märgistamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 kehtetuks tunnistamise kohta;
- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) 2021/520](#), 24. märts 2021, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429 rakenduseeskirjad seoses teatavate peetavate maismaaloomade jälgitavusega;
- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) nr 1306/2013](#), 17. detsembri 2013, ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008;
- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus \(EL\) nr 1307/2013](#), 17. detsember 2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009;
- [Komisjoni delegeeritud määrus \(EL\) nr 639/2014](#), 11. märts 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad, ning muudetakse kõnealuse määruse X lisa;
- [Komisjoni delegeeritud määrus \(EL\) nr 640/2014](#), 11. märts 2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas;
- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) nr 641/2014](#), 16. juuni 2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 (millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad) rakenduseeskirjad;
- [Komisjoni rakendusmäärus \(EL\) nr 809/2014](#), 17. juuli 2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega;
- [Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus \(ELÜPS\)](#);
- Maaeluministri 17. aprilli 2015. a määrus nr 32 „[Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus](#)” (otsetoetuste määrus);
- Maaeluministri 5. jaanuari 2017. a määrus nr 3 „[Piimalehma kasvatamise otsetoetus](#)“;
- Maaeluministri 14. veebruari 2020. a määrus nr 9 „[Piimalehma kasvatamise otsetoetus Saaremaal, Hiiumaal, Muhus, Kihnus ja Ruhnus](#)“;
- Maaeluministri 16.02.2017. a määrus nr 17 „[Loomakasvatuse üleminekutoetus](#)“;
- Maaeluministri 15.12.2021 a määrus nr 83 „[2022. aastal antavad tootmiskohustusega seotud otsetoetused ja väikepõllumajandustootja toetus](#)“;
- Maaeluministri 20. aprilli 2015. a määrus nr 35 „[Väikepõllumajandustootja toetus](#)“;
- Maaeluministri 17. detsembri 2017. a määrus nr 86 „[Täiendava otsetoetuse toetusõiguse üleandmisest teavitamine](#)“;
- Põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määrus nr 4 „[Maa heas põllumajandus- ja](#)

[keskkonnaseisundis hoidmise nõuded](#)”;

- Maaeluministri 6. jaanuari 2021. a määrus nr 2 „[Ute ja kitse kasvatamise otsetoetus](#)“;
- Põllumajandusministri 25.11.2021. a määruse nr 74 „[Põllumajanduslooma märgistamise ja registreerimise ning veisepassi väljastamise kord, põllumajanduslooma tapmisest ja hukkumisest ning kõrvaldamisest teavitamise kord ning identifitseerimisvahendi eemaldamise ja asendamise nõuded](#)“;
- Muud toetuste menetlemisel aluseks olevad dokumendid.
- European Commission guidance document (DSCG/2014/32) ON-THE-SPOT CHECKS ACCORDING TO ART. 24, 25, 26, 27, 30, 31, 34, 35, 36,37, 38, 39, 40, 41 OF REGULATION (EU) NO 809/2014 CLAIM YEAR 2018.
- Eesti õigusaktidega saab tutvuda Riigi Teataja kodulehel www.riigiteataja.ee (seaduste tekstid on avaldatud RT põhiseerias, määrused RT Lisa seerias).
- Euroopa Liidu õigusaktidega saab tutvuda EUR-Lex kodulehel <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=et>.
- Muude toetuse menetlemisel aluseks olevate dokumentidega saab tutvuda PRIA kodulehel www.pria.ee.